konna arst 1912—14, Maailmasõja ajal ms. 2. Siberi korpuse vanem arst ja bakterioloogilise laboratooriumi juhataja. S. kaitses väitekirja dr. med. astme saamiseks 1920 Voronežis, kus oli sinna evakueeritud Tartu ülikooli naha- ja suguhaigustekliiniku vanemaks assistendiks. A-l 1920 valiti ta Tartu ülikooli bakterioloogia dots-ks ja 1924 korraliseks prof-ks. Arstiteaduskonna dekaanina toimis ta 1934—37. A-l 1922 ja 1923 õppevaheaegadel töötas S. Pariisis L. Pasteur'i instituudis ning on pärast seda sageli käinud välismail tutvumas õppeasutistega ja osa võtmas teaduslikest kongressidest, näit. mikrobioloogide kongressist 1928 Bernis ja 1930 Pariisis, tuberkuloosikongressist 1929 Roomas ja 1932 Varssavis, kus on esinenud ka ettekannetega. S. on Tartu ülikooli bakterioloogialaboratooriumi loojaid ja juhataja a-st 1920, olnud loomaarstiteaduskonna bakterioloogiajaama juhataja 1923—29, Pasteur'i jaama juhataja a-st 1923 ja Riikliku Seerumi-instituudi teaduslik nõuandja a-st 1929. E. Punase Risti Tartu osakonna esimees on ta olnud 1923—25, Tartu Tiisikuse Vastu Võitlemise Seltsi esimees 1924—31, Kaitseväe Tervishoiu Valitsuse konsultant a-st 1933, Tuberkuloosi Vastu Võitlemise Sihtasutise juhatuse liige a-st 1937. A-il 1922—29 oli S. Tartu Prantsuse Teadusliku Instituudi abipresidendiks ja 1937. a. Rahvuskogu II koja liikmeks. Eesti Teaduste Akadeemia asutamisel nimetati S. apr-s 1938 akadeemia liikmeks ja ühtlasi selle presidendiks 5 a-ks. E. Teaduste Akadeemia esindajana on ta a-st 1938 Kultuurkapitali Nõukogu ja selle alatise komisjoni liige. S. on a-st 1933 Läti Bioloogia Seltsi ja a-st 1936 Soome arstide seltsi *Duodecim* kirjavahetajaliige. Alates 1934. a-st võttis S. osa riikliku ravimiteraamatu „Eesti farmakopöa" (Tall., 1937) koostamisest. S. on avaldanud hulga teaduslikke töid, ms. prantsuse, vene, saksa ja rootsi ajakirjus; neist mainitagu järgmisi: „Üldine mikrobioloogia ja seroloogia ühes mikrobioloogilise tehnikaga" (Tartu, 1925), "A study of bacterical carbohydrates with special reference to the tubercle bacillus" (*Acta* A XXVII$_7$, Tartu, 1934), „Kaitsepookimised rõugete vastu" (Tartu, 1935), „Die Kultivierung des Lepraerregers" („Zeitschrift für Bakteriologie und Parasitenkunde", kd. 115 ja 128, 1930 ja 1933) ja „Estonian Curative Sea-muds and Seaside Health Resorts" (London, 1939). S. omab ka nimetamisväärset kunstikogu (üle 170 teose), mis sisaldab väärtuslikke õlimaale, gravüüre, akvarelle ja jooniseid madalmaade, inglise, itaalia, prantsuse, saksa, vene ja balti kunstnikelt. A-st 1939 on S. Riia ülikooli audoktor (*dr. med. h. c.*).

Isikl. jm. saadud andmed.

H. K.; T.

SCHMALZ, Johann Friedrich Leberecht, põllumajandusteadlane, sünd. 25. VI 1781 ukj. Saksis Wildenbornis, omandas erihariduse peamiselt iseseisvalt, oli Saksas põllumajanduslikult elavalt tegev ja toimis 1829—45 Tartu ülikooli filosoofiateaduskonna põllumajanduse osakonnas selle ala ainsa prof-na, õpetades taime- ja loomakasvatust, agraarökonoomiat, metsandust jm.; surn. 23. V 1847 ukj. Ida-Preisis Neuweide's. — Rentinud 1829 Vana-Kuuste mõisa ja korrastanud selle eeskujulikuks põllumajanduslikuks käitiseks, avas S. 1834 seal põllumajandusliku instituudi, mis lõpetas tegevuse 1839. Instituudis, kus töötasid suveti üliõpilased, korraldati pikemaajalisi põllumajanduslikke kursusi, mille lõpetajad leidsid silmapaistvat tunnustust Venemaal. S. aretas lamba- ja seatõuge, katsetas põllutöömasinate ja -riistadega, korraldas katseid põldudel, ms. 154 kartulisordiga, ka suhkrupeetidega, ja importis katsete otstarbel mitmesuguseid tõuloomi. Ta tegevus andis märgatava tõuke põllumajanduskultuuri arengule Baltimail. S-i sulest ilmunud töist nimetatagu: „Erfahrungen im Gebiete der Landwirthschaft" I—VII (Leipzig, 1813—42), „Anleitung zur Zucht, Pflege und Wartung edler und veredelter Schafe" (Königsberg, 1825; 2. tr. 1833), „Versuch einer Anleitung zur Wertschätzung ländlicher Grundstücke" (Königsberg, 1829), „Theorie des Pflanzenbaues" (Königsberg, 1840), meriinolamba kasvatamise õpetused S-i ja Koppe järgi „Lammaste-karjusse Ramatokenne" (Tartu, 1830) ja „Õppetusse ramat Saksama lamba-karjastele" (Tall., 1837).

Левицкій I; Allg. D. B. XXXI (1890) jm. saadud andmed. *P. K.*

SCHMIDT, August Johannes, diplomaat, sünd. 7. II 1895 vkj. Pärnumaal Voltveti v. taluniku pojana, õppis